M E D D E L A N D E

nr. 23

från

S K Å N E S V A P E N H I S T O R I S K A F Ö R E N I N G

Lördagen den 4 december 1948 kl 1900 kallas föreningens medlemmar till or dinarie sammanträde å Malmö museum (styrelserummet). Efter mötesförhand- lingar och vapenauktion föredrag av guldsmed Holger Jacobsen:"Riddartiden i romantikens belysning". Sammanträdet avslutas med gemensam supé, till vilken klubbmästaren mottager anmälan vid sammanträdets början.

Höstsammanträdet.

Sammanträdet den 13 oktober, vilket samlat ett 15-tal medlemmar, öppnade av ordf., som hälsade de närvarande välkomna, särskilt då ingenjör H. Or samt disponent och fru A. Göransson, vilka samtliga för första gången be vistade ett sammanträde. Ordf. redogjorde i fortsättningen för styrelser planer med anledning av föreningens tioårsjubileum år 1950. Vid den efte följande vapendemonstrationen förevisade major J. Lindgren en nyförvärv svensk ryttarpistol m/1704-1760. Ingenjör H. Orre demonstrerade dels en njurdolk från 1400-talet, dels en noggrann avgjutning av ett bronsålder svärd i Töjhusmuseet, båda föremålen förvärvade vid ett besök i Köpenha

Bronssvärdet hade, som demonstrator påpekade, en speciell historia, då d
för några år sedan specialtillverkats för att utgöra försöksobjekt vid d
inom Vaabenhistorisk Selskab utförda proven, vilka avsågo att ge besked
den på senare tid livligt omdiskuterade frågan, om bronsålderssvärden
främst varit hugg- eller stötvapen. Som bekant hävdar den arkeologiska
forskningen sedan gammalt att bronssvärden till följd av materialets spr
da karaktär, fästenas ringa storlek och den jämförelsevis svaga förbind-
ningen mellan fäste och klinga, måste uppfattas som utpräglade stötvaper
Häremot ha fäktexperter som Nils Hellsten och norrmannen Fritz Skaar fr
fört invändningar. Hugget säger Hellsten, är den naturliga avlösaren ti
slaget, den första primitiva fäktrörelsen. Stöten, som är mera komplice att u
fordrar däremot en långvarig och konstfärdig träning, vilken knappast t
de ha varit känd på ett så tidigt kulturstadium; i varje fall innebär s
tens införande som primär anfallsrörelse i fäktkonsten på 1500-talet en
direkt revolution. Härtill kommer att ett stötvapen måste vara särskilt
väl avhalanserat, något som icke är fallet med bronssvärden. Tvärtom pe
dessa med sina vanligen mot mitten ansvällda klingor- en form som gör d
utpräglat framtunga och samtidigt förläna dem en vid hugg skärande verk
på hugget som primärrörelse, ehuru de självfallet även voro andvändbara
till stöt vid strid "kropp mot kropp". De ovannämnda danska försöken vis
de, ehuru man icke vågar påstå att problemet kommit närmare sin lösning
alltför många obekanta faktorer spela nämnligen härvidlag in - att bro
svärden tålt påfrestningarna av hugg.- Poliskonstapel E. Andersson dem
strerade därefter tvenne sällsynta flintlåskarbiner. Vapendemonstratio
avslutades med att ordf. förevisade en nyförvärvad svensk 1630-talsvär
av samma typ som Gustav II Adolfs Lützenvärja. Värjor av denna typ, ti
vilka det f.ö. föreligger ett utkast i Leufstaarkivet, fördes i stor u
sträckning som officersvapen i den svenska hären under de stora religi
krigens skede. Ifrågavarande exemplar är, som demonstrator påpekade, s
skilt intressant, då de helgjutna parerplåtarna bära en lagerkransomgi

ryttarbild av Gustav II Adolf. Klingan uppvisar förutom den tyska kling-
smedfamiljen Wiersbergs välkända tångstämpel namnet Wilhelm Wiersberg oc
årtalet 1633; därjämte förekommer, liksom i förra fallet etsat, ett rikt
urval av för tiden karakteristiska latinska sentenser såsom, Soli deo gl
ria, Spes mea est deo, Gloria virtutum och Vincere aut mori. Då värjan n
ligen hemförts från England, framhålls att den måhända en gång beställts
och förts av en engelsk eller skotsk officer i svensk sold. Hur som helst
visar hjältekonungens lagerkransade bild att värjan har direkt anknytnin
till svensk krigshistoria.

Sammanträdet avslutades med gemensam supé å Hippodromresturangen.

Specialerbjudande.

I syfte att understödja föreningens verksamhet - främst underlätta utgi-
vandet av en minnesskrift till föreningens 10-årsjubileum år 1950 - har
Svenska Biblioteksförlaget, som i dagarna utger ett omfattande arbete,
"Svenska armén genom tiderna", beslutat skänka föreningen 20 % av för-
säljningssumman å till föreningsmedlemmar försålda exemplar. Detta gene
erbjudande har av föreningens styrelse antagits med största tacksamhet.
För att underlätta förvärvandet av det värdefulla verket, viket icke bö
saknas i den vapenhistoriskt intresserades bibliotek, har styrelsen eme
lertid beslutat att halva beloppet skall komma föreningsmedlem till go
Vid inköp av verket erhåller sålunda föreningsmedlem 10% rabatt, varjäm
10 % tillfaller föreningskassan. "Svenska arméns historia", är utarbeta
under medverkan av ett flertal av landets främsta auktoriteter på det k
och vapenhistoriska området, varför boken obetingat kan rekommenderas t
inköp. Beställning insändes till föreningens sekretariat (adr.Malmö).

Vapenauktion.

Å sammanträdet den 4/12 kommer 1 st. svensk husarsabel m/1791 med balja
bortauktioneras. Minimipriset är satt till kr. 50:-.

Nyintagna medlemmar.

Fru Carla Göransson, Malmö. (ordf.)

15/11 -48
O. Cederlöw